

**HACHETTE LIVRE, 2008; DICTIONNAIRE HACHETTE
COLLÉGE, PARİS**

Ayşe ASLAN DEMİRTAŞ*

Yaşanılan dünyayı anlayabilmek ve yorumlayabilmek için sözcüklere ihtiyaç duyulur. Bilinen sözcüklerin sayısı arttıkça yeni anlamlar, uçsuz bucaksız bilgiler de beraberinde gelir. Yeni şeyleri bilmek, öğrenmek, yazmak ve konuşmak için iyi bir sözlük kullanmak şarttır. Sözlükler, dile hizmet eden en önemli kültür taşıyıcılarındandır.

Dictionnaire Hachette Collège, 10-15 yaşlar arasındaki öğrencilere yönelik olarak hazırlanan Fransızca sözlüktür. Fransız eğitim sistemine göre ilkokulun son iki sınıfıyla ortaokulun tamamını kapsadığı anlaşılmaktadır. Sözlük, belirtilen yaş grubuna uygun biçimde, basit ve kolay anlaşılır bir üslupla hazırlanmıştır. Eser, önsöz bölümünde bütün okul boyunca rahatlıkla kullanılacak bir materyal olarak değerlendirilir. Sözlük kullanıma ilişkin bir sunumla başlar. Ardından tüm dünya ülkelerinin yer aldığı bir tabloda ülke isimleri verilmiş ve etnik kökenlerin nasıl telaffuz edildiği gösterilmiştir. Ayrıca sözlük kısmına geçmeden önce son olarak, fonetik kısmı bulunmakta ve bu bölümde öğrenciye Fransızcanın ses alfabesi sunulmaktadır. Sözlüğün ön ve arka kapaklarının içinde sırasıyla Avrupa ve dünya haritaları bulunmaktadır.

Sözlükte üç ayrı bölüm yer almaktadır. Bu sözlüğü diğer sözlüklerden ayıran özellik, öğrenci için yararlı bilgilerin verildiği ikinci bölüme ve özel isimlerin yer aldığı ansiklopedik yapıdaki üçüncü bölüme sahip olmasıdır. Ülkemizde kullanılan bazı sözlüklerde, esas teşkil eden sözlük bölümünün ardından kısıtlı ölçüde ek bilgiler yer almakta; çoğunluğunda ise ek bilgilere yer verilmemektedir.

İlk bölüm Fransızca sözlüktür. Sözlük bölümünde 33.000'den fazla sözcük yer almaktadır. Her sözcüğün anlamı yanında sözcük türleri, dişil ve erillikleri esas alınarak belirtilmiştir. Ayrıca fiillerin çekimleri ve isimlerin çoğul durumları da sözlükte gösterilmiştir. Sözcükler gerçek anlamlarıyla cümle içinde

---

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/4 Summer 2009*

kullanılarak örneklendirilmiştir. Böylece sözcüğün cümle içindeki kullanımı konusunda da öğrenci bilgilendirilmeye çalışılmıştır. Gerekli görülen sözcüklerin eş ve zıt anlamlılarına da yer verilmiştir.

Sözlüğün ikinci bölümü, öğrenciler için yardımcı bir kaynak niteliğindedir ve bilgilere ulaşımın kolay olması amacıyla renkli olarak hazırlanmıştır. Bu bölüm 256 sayfadan oluşmaktadır. Fransız milli eğitim sistemine uygun okul programlarından alıntılar yapılmış; Fransızca, matematik, tarih, coğrafya, bilim ve İngilizce derslerine ait farklı renklerde 120 fiş hazırlanmıştır. Bu bölümler resimlerle de desteklenerek önemli bilgiler açıklanmaya çalışılmıştır. Derslerde öğrenilmesi gereken temel konular seçilerek ve her bölüm başında öğrenciye sorular yöneltilerek öğrenme zevkli, ilgi çekici hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu partilerin her birinin sonunda da o bölüme ait notlara yer verilmiştir. Gerçekte işlenen derslerden örneklere yer vermesi bakımından öğrenci için oldukça yararlı bir bölümdür.

Fransızca ve İngilizce bölümlerinde kelime bilgisi ve gramer konuları işlenmiştir. Matematik dersindeki önemli formüller verilerek çözümleri gösterilmiştir. Bölümde dört işlem, kesirler, açılar, üslü sayılar, eşitlikler, geometrik şekiller gibi temel bilgiler de bulunmaktadır. Anlaşılması zor olan bazı temel konular örneklendirilerek kolay anlaşılır bir üslupla öğrenciye sunulmuştur. Tarih dersine ayrılan bölümde tarih öncesi devirler hakkında bilgiler verilmiş, yazının icadı gibi önemli konular, çeşitli uygarlıklar ve politik gelişmeler bu bölüm içinde öğrenciye sunulmuştur. Bölümde ağırlıklı olarak Fransız tarihi ve kültürüne yer verildiği görülmektedir. Coğrafya bölümünde Avrupa birliği yapılanmasına yer verilmiştir. Fransa'ya ayrı bir yer ayrılarak ülkenin bölgeleri ve coğrafi bilgileri açıklanmıştır. Bu bölümde zengin ve fakir ülkelerle ilgili bir tabloya yer verilmiş, kıtalar gösterilmiş ve Avrupa'daki nüfustan bahsedilmiştir. Bilim bölümünde ise toprak ve güneş, atomlar, iyonlar, güneş sistemi, volkanlar, suyun dönüşümü, enerji kaynakları, fosiller, insan vücudu gibi konular bulunmaktadır.

Sözlüğün son bölümü özel isimlere ayrılmıştır. Ansiklopedik yapıda olan bu bölümde 3.000 özel isim yer almaktadır. Bu bölüm içinde tarihe adını yazdıran önemli kişiler yanında ülkeler, bölgeler, önemli dünya şehirleri ve kurumlar da bulunmaktadır. Her ülke için bayrak, nüfus, yüzölçümü, konuşulan dil ve kullanılan para birimini içeren fişler hazırlanmış ve ülkelerin kısa tarihlerine yer verilmiştir. Bölümde ağırlıklı olarak Avrupa kültürüne ve insanlık tarihine yer verildiği görülmektedir.

Önsöz bölümünde, bu sözlüğün düzenli olarak kullanılmasının yararlarından bahsedilmektedir. Sözlüğün, kelime dağarcığını

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/4 Summer 2009*

---

zenginleştirmenin yanında sözcükleri yerine göre kullanma alışkanlığı kazandıracağı da belirtilmektedir. Belki de belirtilen yaş grubunun dikkatini çekmek açısından kelime oyunlarındaki başarıyı artıracığı ifade edilmektedir. Kişilere dil zevki kazandırarak kendi dillerini keşfetme imkânı sunmak sözlüğün hazırlanma amaçlarındandır.